ECLI:LV:AT:2021:1112.A420246421.5.L
Nr. A420246421, SKA-1351/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 12.novembrī

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. A/ (*/pers. A/*) blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 19.oktobra lēmumu daļā, ar kuru atteikts izskatīt pieteicēja pieteikumu kā acīmredzami nepamatotu daļā par disciplinārās sūdzības izskatīšanas procesa Latvijas Zvērinātu advokātu padomē atzīšanu par prettiesisku un jebkura lēmuma par disciplināro sūdzību atcelšanu, kā arī ar to saistītā nemantiskā un personiskā kaitējuma atlīdzināšanu, un daļā, ar kuru atteikts pieņemt pieteicēja pieteikumu par disciplinārlietas ierosināšanu un zvērināta advokāta Dmitrija Petrova sodīšanu.

Lēmumā norādīts, ka uz pieteikumu daļā, kuru atteikts izskatīt kā acīmredzami nepamatotu, attiecas Iesniegumu likums, un, tā kā pieteicējam ir sniegta likumam atbilstoša atbilde pēc būtības, atbildot uz visiem pieteicēja jautājumiem, pieteikums šajā daļā ir acīmredzami nepamatots.

Savukārt pieteikums daļā par disciplinārlietas ierosināšanu un zvērināta advokāta D. Petrova sodīšanu nav pieņemams, jo personai nav subjektīvo tiesību prasīt disciplinārlietas ierosināšanu un konkrēta zvērināta advokāta sodīšanu.

[2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu senatoru kolēģija var pieņemt vienbalsīgu lēmumu par atteikšanos izskatīt blakus sūdzību, ja tā ir acīmredzami nepamatota.

Izvērtējusi pārsūdzēto rajona tiesas lēmumu kopsakarā ar pieteicēja blakus sūdzību, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicēja blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota un tās izskatīšana ir atsakāma.

[3] Blakus sūdzībā izteikts lūgums atcelt lēmumu daļā par atteikšanos pieņemt pieteikumu daļā par disciplinārlietas ierosināšanu un zvērināta advokāta D. Petrova sodīšanu.

Pieteicējs uzskata, ka Latvijas Republikas Advokatūras likuma 37.pants paredz pieteicēja tiesības vērsties administratīvajā tiesā ar šādu pieteikumu. Minētā norma noteic, ka Latvijas Zvērinātu advokātu padomes lēmumus var pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Pieteicējs atsaucas arī uz minētā likuma 81.pantu, kas noteic, ka disciplinārlietu komisijas lēmumus disciplināri sodītais var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, vēršot uzmanību, ka šī norma norāda uz to, ka lēmums par disciplināro atbildību ir administratīvs akts.

Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka pieteicēja norādītās normas ir skatāmas kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma regulējumu, kas paredz, ka administratīvo aktu var pārsūdzēt vai prasīt administratīvā akta izdošanu var tikai personas, kurām ir subjektīvās publiskās tiesības uz to (Administratīvā procesa likuma 31.panta otrā daļa). Ar subjektīvajām publiskajām tiesībām saprot no objektīvajām tiesībām (materiālo tiesību normām) personai izrietošas tiesības prasīt no valsts kādu darbību vai arī atturēšanos no tās (piemēram, *Senāta 2006.gada 27.oktobra lēmuma lietā Nr. SKA-490/2006 (A42053104) 6.punkts*). Tātad, tas vien, ka pieteicēja norādītais lēmums ir administratīvs akts, nerada pieteicējam tiesības to pārsūdzēt.

Kā to pareizi atzinis rajona tiesas tiesnesis, personai nav subjektīvo tiesību prasīt tiesai, lai tā uzliek pienākumu kādam no likumā noteiktajiem subjektiem, kam ir tiesības ierosināt disciplinārlietu, ierosināt disciplinārlietu pret konkrētu advokātu.

Pieteicējs blakus sūdzībā norāda, ka tiesa, nonākot pie šāda secinājuma, nepamatoti atsaukusies uz Senāta atziņu, kas izteikta par tiesnešu, nevis zvērinātu advokātu disciplināro sodīšanu. Tomēr šāds iebildums nav pamatots.

Gan Tiesnešu disciplinārās atbildības likums, gan Latvijas Republikas Advokatūras likums izsmeļoši uzskaita subjektus, kas ir tiesīgi ierosināt disciplinārlietu. Atbilstoši Latvijas Republikas Advokatūras likuma 71.pantam par zvērinātu advokātu disciplinārlietu var ierosināt Latvijas Zvērinātu advokātu padome. Šī norma noteic, ka disciplinārlietu var ierosināt arī pēc personas sūdzības, tomēr tā nenoteic, ka personas sūdzības gadījumā disciplinārlieta ir obligāti ierosināma, proti, tā neparedz personai subjektīvas tiesības prasīt, lai disciplinārlieta tiktu ierosināta. Personai ir tiesības iesniegt sūdzību, vēršot Latvijas Zvērinātu advokātu padomes uzmanību uz kādu iespējamu pārkāpumu, tomēr personai nav tiesību sagaidīt, ka pēc šīs sūdzības noteikti tiks ierosināta disciplinārlieta. Tāpat rajona tiesas tiesnesis pamatoti atzinis, ka privātpersonas interese nevar būt citu personu sodīšana un soda piemērošana.

Ņemot vērā iepriekš minēto, atteikums ierosināt disciplinārlietu pret konkrētu zvērinātu advokātu nevar skart privātpersonas tiesības vai tiesiskās intereses, un tāpēc pieteicējam nav tiesību iesniegt pieteikumu tiesā par disciplinārlietas ierosināšanu un zvērināta advokāta sodīšanu.

[4] Pieteicējs norāda, ka disciplinārās lietas izskatīšana pēc būtības ir pamats kaitējuma atlīdzības saņemšanai, jo atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 34.panta otrajai daļai personai, kurai ar administratīvo pārkāpumu nodarīts kaitējums, ir tiesības no pārkāpuma izdarītāja prasīt kaitējuma atlīdzinājumu Civilprocesa likumā paredzētajā kārtībā.

Administratīvās atbildības likuma 34.panta otrā daļa attiecas uz gadījumiem, kad personai ir nodarīts kaitējums ar administratīvo pārkāpumu. Šis pants neierobežo personas tiesības lūgt kaitējuma atlīdzināšanu Civilprocesa likuma paredzētajā kārtībā gadījumos, kad nav konstatēts administratīvais pārkāpums, bet tikai noteic, ka administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros netiek risināts jautājums par kaitējuma atlīdzināšanu, proti, tas ir jāprasa atsevišķi Civilprocesa likumā paredzētajā kārtībā.

Ne disciplinārās atbildības, ne administratīvās atbildības piemērošana nav obligāts priekšnosacījums, lai persona lūgtu kaitējuma atlīdzināšanu Civilprocesa kārtībā, ja tā uzskata, ka kāda persona tai šādu kaitējumu ir nodarījusi.

[5] Blakus sūdzībā norādīts, ka Senāta 2004.gada 14.decembra lēmums lietā Nr. SKA-310/2004 (A42261904), uz kuru atsaucies tiesnesis, nav atrodams Augstākās tiesas mājaslapā, tāpēc tam nav judikatūras spēka, jo pieteicējam nav bijusi iespēja ar to iepazīties.

Atsaucoties uz šo Senāta nolēmumu, tiesnesis vērsis uzmanību uz administratīvo tiesu judikatūrā atzīto, ka privātpersonas interese nevar būt citu personu sodīšana un soda piemērošana. Administratīvajā procesā privātpersonas tiesiskā interese ir viņas tiesību ievērošana konkrētās publiski tiesiskajās

attiecībās starp valsti un privātpersonu.

Tas vien, ka konkrētais nolēmums nav ticis publicēts, pats par sevi nenozīmē, ka šis nolēmums nav spēkā vai ka tiesas atziņa ir nepareiza vai neatbilstoša tiesību normām. Turklāt šāda atziņa ir atrodama arī citos Senāta nolēmumos (piemēram, *Senāta 2009.gada 11.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-73/2009 (A42400305) 10.punkts*). Līdz ar to tiesas secinājumi, kas balstīti uz šo atziņu, ir pareizi un pamatoti.

[6] Pieteicējs iebilst pret tiesneša lēmumā atzīto, ka pieteicēja iesniegums Latvijas Zvērinātu advokātu padomei izskatīts Iesniegumu likuma ietvaros, kas pieteicēja ieskatā novedis arī pie nepareizas pārsūdzēšanas kārtības noteikšanas lēmuma daļai, ar kuru pieteikuma daļu atteikts izskatīt, proti, tiesnesis nepamatoti atzinis, ka lēmums šajā daļā nav pārsūdzams.

Kā tas skaidrots jau iepriekš, pieteicējam nav subjektīvu tiesību vērsties Latvijas Zvērinātu advokātu padomē, prasot ierosināt disciplinārlietu pret zvērinātu advokātu un prasot zvērināta advokāta sodīšanu. Ja iestādē vērsusies persona, kurai nav subjektīvo tiesību, iestādei iesniegums jāizskata saskaņā ar Iesniegumu likuma noteikumiem un jāsniedz atbilde, kas nav administratīvais akts (*Senāta 2007.gada 13.marta sprieduma lietā Nr. SKA-11/2007 (C33213403) 16.punkts*).

Lai arī pieteicējs blakus sūdzībā norāda, ka viņa mērķis, vēršoties ar iesniegumu Latvijas Zvērinātu advokātu padomē, nav bijis Iesniegumu likumam atbilstošs, proti, pieteicējs nav vēlējies līdzdarboties valsts pārvaldē, šāds arguments nav pamatots. Ar savu iesniegumu pieteicējs ir vērsis Latvijas Zvērinātu advokātu padomes uzmanību uz iespējamiem zvērināta advokāta pieļautiem pārkāpumiem, ko atbilstoši Iesniegumu likumam var uzskatīt par līdzdarbošanos valsts pārvaldē. Šādā kontekstā nav juridiskas nozīmes pieteicēja norādītajam apstāklim, ka viņš nav Latvijas pilsonis.

Iesniegumu likuma 10.panta otrā daļa noteic, ka pieteikumu par administratīvo aktu vai faktisko rīcību var iesniegt Administratīvajā rajona tiesā un ka tiesas spriedums nav pārsūdzams. Administratīvā procesa likuma 317.panta ceturtā daļa noteic, ka, ja lietā nav pārsūdzams spriedums, tad nav pārsūdzami arī tiesas pieņemtie lēmumi.

Līdz ar to rajona tiesas tiesnesis pareizi secinājis gan to, ka pieteicēja iesniegums bija izskatāms Iesniegumu likuma kārtībā, gan to, ka tiesneša lēmums šajā daļā nav pārsūdzams.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 324.panta ceturtajai daļai, ja blakus sūdzība iesniegta par lēmumu, kas saskaņā ar šo likumu nav pārsūdzams, šo blakus sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod atpakaļ iesniedzējam.

Ņemot vērā, ka pieteicējs iesniedzis blakus sūdzību par tiesneša lēmumu arī daļā, kas nav pārsūdzama, sūdzība šajā daļā ir uzskatāma par neiesniegtu.

[7] Pieteicējs blakus sūdzībā izvirzījis argumentu, kas attiecas uz Latvijas Zvērinātu advokātu padomes darbības pareizību, proti, par lietu pēc būtības, kā arī tādu argumentu, kas nav objektīvi saprotams. Ievērojot minēto, kā arī to, ka blakus sūdzības ietvaros ir pārbaudāma vienīgi tiesneša lēmuma pamatojuma pareizība, senatoru kolēģija uz šiem argumentiem neatbild.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu, 324.panta ceturto daļu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikt izskatīt /pers. A/ (*/pers. A/*) blakus sūdzību daļā par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 19.oktobra lēmumu daļā, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu.

Uzskatīt par neiesniegtu /pers. A/ (*/pers. A/*) blakus sūdzību daļā par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 19.oktobra lēmumu daļā, ar kuru atteikts izskatīt pieteikumu kā acīmredzami nepamatotu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore Dz. Amerika Senatore V. Kakste Senatore D. Makarova